

The background of the slide features a stylized, semi-transparent image of two hands shaking, symbolizing agreement or partnership. The hands are rendered in a darker shade of the teal background color.

Εισήγηση για τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Κοιν.Σ.Επ.

Φεγγίτης Δημήτρης
Οικονομολόγος

Τι χαρακτηρίζει μια Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση

Για να προσεγγίσουμε σωστά το θεσμό, θα πρέπει να προσδιορίσουμε τον όρο «κοινωνική επιχείρηση» και στις δύο διαστάσεις: την κοινωνική και την επιχειρηματική.

A. Η κοινωνική διάσταση.

Η κοινωνική διάσταση είναι αυτή που προσδιορίζει το «άλλο επιχειρείν». Τι σημαίνει:

- Μια άλλη ηθική: Αυτό το «νέο», το «άλλο» επιχειρείν πρέπει να έχει τη δική του «ανθρώπινη ηθική» που να στηρίζεται σε ανθρώπινες αξίες και όχι στην ηθική (μη ηθική;) του κέρδους.

Α. Η κοινωνική διάσταση.

- Εμπιστοσύνη: Ο πελάτης, ο καταναλωτής, δεν θα πρέπει να αμφιβάλλει ούτε στιγμή ότι το προϊόν ή η υπηρεσία που αγοράζει είναι «κατώτερο» από αυτό που συμφωνήθηκε. Η σχέση εμπιστοσύνης είναι αξία, η οποία κατοχυρώνει και αναδεικνύει την επιχείρησή μας.

Α. Η κοινωνική διάσταση.

- Σεβασμός: Σε κάθε πελάτη ανεξάρτητα από τους λόγους που προτίμησε την επιχείρησή μας θα πρέπει να αντιμετωπίζουμε τις προσδοκίες του με σεβασμό και να τον ενημερώνουμε για κάθε αλλαγή σε αυτό που συμφωνήθηκε.

Α. Η κοινωνική διάσταση.

- Ισοτιμία: Το προσφερόμενο προϊόν είναι της ίδιας ποιότητας για όλους τους πελάτες. Οι ανάγκες που καλούμαστε να ικανοποιήσουμε δεν διαφοροποιούνται από πολίτη σε πολίτη. Καμιά διαφοροποίηση δεν δικαιολογείται και με κανένα κριτήριο εισοδηματικό, φιλικό ή συγγενικό. Δεν υπάρχουν πολίτες α και β κατηγορίας.

Α. Η κοινωνική διάσταση.

- Αλληλεγγύη: Η κοινωνική αποστολή, ο κοινωνικός στόχος επιβάλλει την κοινωνική επιχείρηση να αντιμετωπίζει με αλληλεγγύη ανθρώπους που έχουν την ανάγκη της και όχι μόνο με στόχο την αμοιβή. Η μη λειτουργία με στόχο το κέρδος επιτρέπει αυτή τη συμπεριφορά και την διαφοροποιεί από την κεφαλαιουχική εταιρία.

Α. Η κοινωνική διάσταση.

- Ποιότητα: Η κοινωνική επιχείρηση μετουσιώνει όλες τις αρχές της στην ποιότητα. Η ποιότητα είναι το πιο δυνατό της σημείο. Η ποιότητα είναι το διαβατήριο που ανοίγει δρόμους.
- Συλλογικότητα: Η συλλογικότητα δεν χαρακτηρίζει μόνο τη διοίκηση, μια διοίκηση χωρίς ιεραρχία. Η συλλογικότητα χαρακτηρίζει και τη σχέση που διαμορφώνουμε με την τοπική κοινωνία και με όλους τους συναλλασσόμενους: πελάτες, προμηθευτές, εργαζόμενους, καταναλωτές, εθελοντές.

Α. Η κοινωνική διάσταση.

- Εξειδίκευση: Από τη σύλληψη της ιδέας, με την ίδρυσή της και τη λειτουργία της, οφείλουμε να προσδιορίσουμε την ταυτότητά μας και τη διαφοροποίησή μας ως προς το αντικείμενο της δραστηριότητάς μας, τις σχέσεις με τους προμηθευτές, τους πελάτες, την τοπική κοινωνία, αλλά και με τις άλλες ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Α. Η κοινωνική διάσταση.

- Νέες σχέσεις: Διαμορφώνονται νέες σχέσεις της επιχείρησης με τους πελάτες, μεταξύ παραγωγών – καταναλωτών. Σχέσεις πλέον διαπροσωπικές.
- Καινοτομία: Είναι μια από τις αναγκαίες προϋποθέσεις για τη διατήρηση της συνέχειας της ύπαρξής της.
- Αυτοτέλεια: Διοικητική και οικονομική από κάθε κέντρο εξουσίας ή κράτος, αυτοδιοίκηση, ιδιώτη, κόμματα κ.λ.π.

Β. Το Επιχειρείν

Δεν πρέπει να αγνοούμε, να υποβιβάζουμε ή να ξεχνούμε ότι η Κοινωνική Επιχείρηση είναι **Επιχείρηση**. Δηλαδή:

- **Κίνδυνος – Ρίσκο.**
- Ως Κοινωνική Επιχείρηση αναλαμβάνει με την ίδρυσή της και τη λειτουργία της όπως και η κεφαλαιουχική επιχείρηση, τον επιχειρηματικό κίνδυνο. Για να εξασφαλίσει τη βιωσιμότητά της και τη μακροζωία της πρέπει αυτή, η **διοίκησή** της, οι εταίροι της, να αναλάβουν την πλήρη ευθύνη.

Β. Το Επιχειρείν.

- Κίνδυνος – Ρίσκο.
- Δεν θα πρέπει, στο όνομα του όρου «κοινωνική» να μετατεθεί η ευθύνη της ορθής λειτουργίας σε κέντρα «έξω» από την επιχείρηση, όπως το κράτος, την Αυτοδιοίκηση κ.λ.π., ή στην τύχη. Αυτό σημαίνει ότι νοοτροπίες και συμπεριφορές που στηρίζονται στη λογική «ξεκινάμε και θα δούμε» ή με «λίγη τύχη θα πάμε καλά», θα πρέπει ν' αποπεμφθούν απ' την αρχή. Βεβαίως και δεν είναι δυνατόν όλα να προβλεφθούν, γι' αυτό όμως μιλάμε και για ρίσκο.

Β. Το Επιχειρείν.

Και η μείωση του κινδύνου θα πρέπει να στηρίζεται σε μια σειρά παραγόντων επιχειρηματικότητας όπως:

- Σωστή οργάνωση, υπεύθυνη Διοίκηση, σωστή διάταξη δυνάμεων.
- Τεκμηριωμένο, σοβαρό, κατανοητό Επιχειρηματικό Σχέδιο. Σχέδιο το οποίο εκπονείται για μας από εμάς (με τη βοήθεια ειδικών), είναι δικό μας εργαλείο λειτουργίας και δεν γίνεται γιατί έτσι απαιτείται από το θεσμικό και το Νομικό πλαίσιο.

Β. Το Επιχειρείν.

- Έλεγχος δοσοληψιών και συνεχής παρακολούθηση (προμήθειες, πωλήσεις, δάνεια).
- Σύστημα (συστήματα) με δείκτες, και όχι μόνο, επισημαίνοντας αδυναμίες, λάθη και κινδύνους σ' όλα τα μετρήσιμα μεγέθη αλλά και διαδικασίες που θα επιτρέπουν ν' ανιχνεύουμε στοιχεία διαφοροποίησης από τους στόχους μας.
- Συνεχή ενασχόληση με την παρακολούθηση της πορείας της επιχείρησης.

Κοινωνικός Επιχειρηματίας

Ποια τα κίνητρα που οδηγούν κάποιον να γίνει Κοινωνικός Επιχειρηματίας; Γιατί αυτή η ερώτηση;

- Ανεξάρτητα από το ερέθισμα που οδηγεί κάποιον στην ίδρυση μιας Κοινσεπ θα πρέπει συνειδητά, με γνώση, αυτός και οι εταίροι του να αναλογιστούν την ιδιαιτερότητα του εγχειρήματος τους σε όλα τα επίπεδα, σε όλες τις πτυχές, σε όλες τις διαστάσεις.
 - Την τοπική
 - Την επιχειρηματική
 - Την αναπτυξιακή

Κοινωνικός Επιχειρηματίας

- Πρέπει να διερευνήσει τις επιπτώσεις της κρίσης και πως η νέα διαμορφούμενη πραγματικότητα θα επηρεάσει τη λειτουργία της και τη βιωσιμότητά της.
- Να διερευνήσει αν είναι διατεθειμένος, αν έχει τη δύναμη να αλλάξει αντιλήψεις, συμπεριφορά, στάση ζωής, αν κριθεί ότι είναι αναγκαίο για τον νέο του ρόλο, αυτόν του κοινωνικού επιχειρηματία.

Κοινωνικός Επιχειρηματίας

- Ν' αντιληφθεί τη συνθετότητα του εγχειρήματος του. Ότι από τον ίδιο εξαρτάται κατά κύριο βαθμό η επιτυχία ή αποτυχία. Να εκτιμήσει και να αξιολογήσει τις δυνάμεις του, τις ανάγκες του και να σχεδιάσει προσεκτικά και υπεύθυνα τα βήματά του.
- Να προσδιορίσει ακριβώς, τα προσόντα του και τις δεξιότητές του.

Χαρακτηριστικά Κοινωνικού Επιχειρηματία

Μπορούν να προσδιοριστούν κάποια **χαρακτηριστικά**, έτσι ώστε η υποστήριξή τους να είναι στοχευμένη και επομένως αποτελεσματική;

Κατά κανόνα ο «εν δυνάμει» κοινωνικός επιχειρηματίας:

1. Δε διαθέτει **κεφάλαιο** για επένδυση.

Συνήθως είναι το πρώτο ερώτημα που τίθεται πριν ακόμα συλληφθεί η ιδέα. Είναι ένα θέμα που αποτρέπει κάθε περαιτέρω διερεύνηση.

Χαρακτηριστικά Κοινωνικού Επιχειρηματία

Συνίσταται αυτό το ζήτημα να τεθεί αφού διερευνηθεί η ιδέα, καθορίσουμε τις δραστηριότητες, το σχήμα, τις παρεχόμενες υπηρεσίες ή τα παραγόμενα προϊόντα και επιτιμήσουμε το κόστος της επένδυσης.

Μ' αυτό τον τρόπο:

- ❖ Αποφεύγουμε τον πειρασμό να οδηγηθούμε στην Κοινωνική Επιχειρηματικότητα, επειδή υπάρχει κάποια επιχορήγηση.

Χαρακτηριστικά Κοινωνικού Επιχειρηματία

Μ' αυτό τον τρόπο:

- ❖ Όταν πιστεύουμε στο εγχείρημά μας, όταν αποκτήσουμε αυτοπεποίθηση γι' αυτό που κάνουμε, τότε θα κινηθούμε αποτελεσματικά για την εξεύρεση του αναγκαίου κεφαλαίου.
- ❖ Ανάλογα με το είδος του αντικειμένου δραστηριότητας της Κοινσεπ, διαφοροποιούνται και οι πηγές χρηματοδότησης (π.χ. κρατική διοίκηση, Αυτοδιοίκηση, χορηγίες, δωρεές κ.λ.π.)

Χαρακτηριστικά Κοινωνικού Επιχειρηματία

2. Αξιοποιεί τη δυνατότητα που του δίνει το νέο θεσμικό πλαίσιο για να λύσει κάποιο πρόβλημα, το οποίο συνήθως είναι:
 - **Ανεργία.**
 - **Μηδενικό εισόδημα** ή εισόδημα στο όριο της φτώχειας.
 - **Γνώσεις και δεξιότητες** που δεν αναγνωρίζονται ή δεν αξιοποιούνται (για διάφορους λόγους) από την αγορά.

Χαρακτηριστικά Κοινωνικού Επιχειρηματία

Σημείωση:

- Η προσωπική ανάγκη δεν είναι ικανός όρος για να οδηγήσει κάποιον στη δημιουργία μιας Κοινσεπ. Μπορεί απλώς ν' αποτελέσει το ερέθισμα για ν' ανοίξουν νέοι δρόμοι, νέοι ορίζοντες και να σηματοδοτήσει τη νέα πορεία και σε προσωπικό επίπεδο αλλά και για την τοπική κοινωνία.

Χαρακτηριστικά Κοινωνικού Επιχειρηματία

3. Είναι χωρίς γνώση και δεξιότητες του «επιχειρείν».
4. Αγνοεί και τα στοιχειώδη βήματα δημιουργίας και λειτουργίας μιας «επιχείρησης» καθώς και τις υποχρεώσεις απέναντι στο κράτος (εφορία, ασφαλιστικά ταμεία, κ.λ.π.).
5. Κάτω από την πίεση της ανεργίας και του εισοδηματικού ελλείμματος οδηγείται να διερευνήσει δυνατότητες εκμετάλλευσης των δεξιοτήτων του, αυτό που γνωρίζει να κάνει.

Χαρακτηριστικά Κοινωνικού Επιχειρηματία

Πριν ληφθεί η απόφαση, από τον κάθε μελλοντικό κοινωνικό επιχειρηματία, θα πρέπει να «τολμήσει» το εγχείρημα εν πλήρη συνειδήσει:

- ✓ των δυνατοτήτων του, των ελλείψεών του και αδυναμιών του,
- ✓ να αναμετρηθεί με τις απαιτήσεις της προσπάθειας,
- ✓ αλλά και να χαράζει τη στρατηγική του και να προσδιορίσει τις επιλογές του.
- ✓ Ποιος είναι;

Χαρακτηριστικά Κοινωνικού Επιχειρηματία

- ✓ Μέχρι που φτάνει;
- ✓ Τι κενά θα πρέπει να καλύψουν οι συνεταιίροι του για να ενδυναμώσουν την αποτελεσματικότητα;
- ✓ Που πρέπει να αναζητήσει την κατάλληλη υποστήριξη από μηχανισμούς και ειδικούς και πως;
- ✓ Να αποφασίσει, αν θέλει και αν δύναται να δραστηριοποιηθεί σε αυτό το νέο πεδίο, αφού εκτιμήσει ποιες είναι οι αξίες του, ποιες οι προτεραιότητές του τόσο στην επαγγελματική όσο και στην καθημερινή και οικογενειακή ζωή.

Χαρακτηριστικά Κοινωνικού Επιχειρηματία

- Προτείνουμε σε κάθε κοινωνικό επιχειρηματία αφού μελετήσει τα επόμενα σημεία, και δώσει ειλικρινείς απαντήσεις, να επιδιώξει το ίδιο και για κάθε εταίρο του, και οπωσδήποτε ν' αποτελέσει σοβαρό αντικείμενο συζήτησης σε συλλογική βάση (στο σύνολο των εταίρων) και να καταλήξουν σε συμφωνία.
- Ας δούμε αναλυτικότερα τι εννοούμε:

Ίδρυση – Συμμετοχή σε Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση

Γιατί σιέφτεσαι να συμμετέχεις / ιδρύσεις μια Κοινωνική
Επιχείρηση;

1. Από προσωπική ανάγκη.

Ανεργία. Μέχρι τώρα έψαχνες δουλειά ως μισθωτός;

➤ Δεν βρήκες τίποτε; Βρήκες και δεν σε ικανοποιούσε:

- ❖ Ο μισθός;
- ❖ Οι συνθήκες εργασίας;
- ❖ Η προοπτική;
- ❖ Ήταν χαμηλότερη των προσδοκιών σου, των ικανοτήτων σου και των προσόντων σου;
- ❖ Σου δημιουργούσε προβλήματα στην προσωπική σου ζωή; (ασυμβίβαστη επαγγελματική και προσωπική ζωή).

Ίδρυση – Συμμετοχή σε Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση

❖ Συμπλήρωμα εισοδήματος:

- Θέλεις να συμπληρώσεις το εισόδημα μέσα από τη δραστηριότητά σου σε μια κοινωνική επιχείρηση;
- Θα επιδιώξεις η συμμετοχή σου στην Κοινσεπ να σου δώσει εισόδημα ικανό, με προοπτική ν' ασχοληθείς αποκλειστικά με την επιχειρηματική σου δραστηριότητα όταν τα έσοδα το επιτρέψουν;

Ίδρυση – Συμμετοχή σε Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση

2. Αξιοποίηση γνώσεων και δεξιοτήτων.

- Πιστεύεις ότι οι γνώσεις – δεξιότητές σου μπορούν να σου δώσουν τη δυνατότητα να δημιουργήσεις την κοινωνική σου επιχείρηση προσφέροντάς σου εισόδημα, προοπτική, καριέρα, ικανοποίηση, δημιουργικότητα;

Ίδρυση – Συμμετοχή σε Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση

3. Αλτρουϊσμός, Αλληλεγγύη, Κοινωνική ευαισθησία.

- Να βοηθήσεις συνανθρώπους, συντοπίτες σου για διάφορους λόγους (να ενισχύσεις την κοινωνική τους επιχείρηση, να λύσεις ανάγκες τους π.χ. ένταξης);
- Να επιλύσεις κοινωνικές ανάγκες που υποβαθμίστηκαν ή διεκδόπησαν λόγω κρίσης, ή ν' ανταποκριθείς σε παλαιές ανάγκες που τώρα έγιναν πιο απαιτητικές ή σε νέες οι οποίες δεν έχουν αντιμετωπιστεί.

Ίδρυση – Συμμετοχή σε Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση

4. Αξιοποίηση τοπικών πόρων.

- Να συμβάλλεις στην ανάπτυξη και ευημερία του τόπου σου με την αξιοποίηση τοπικών πόρων (φυσικών και ανθρώπινων) είτε συνεταιριζόμενος είτε απασχολούμενος με αμοιβή είτε σ' εθελοντική βάση. Αναφερόμαστε π.χ. στην ενίσχυση νέων συμπολιτών μας για ν' ασχοληθούν δημιουργικά και αποδοτικά με την ανάδειξη νέων προϊόντων, νέων καλλιεργειών, νέων δραστηριοτήτων (π.χ. συσκευασία ή μεταποίηση) προστασία περιβάλλοντος, αξιοποίηση νέων γνώσεων και τεχνολογιών (π.χ. ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) κ.λ.π.

Το ζήτημα του «Επιχειρείν»

1. Κοινωνικός Επιχειρηματίας

α. Σε απασχόλησε ότι γίνεσαι επιχειρηματίας;

- - Αδιάφορο;
- - Σε τρομάζει;
- - Σε προβληματίζει και προσπαθείς να κατανοήσεις;

β. Αναρωτήθηκες τι σημαίνει «Κοινωνικός Επιχειρηματίας»;

- - Έχεις εντοπίσει διαφορές της κοινωνικής συνεταιριστικής επιχείρησης και της ιδιωτικής επιχείρησης;
- - Έχεις προσδιορίσει αυτό το «άλλο επιχειρείν»;
- - Γιατί προτίμησες την κοινωνική επιχείρηση από την ιδιωτική;

Το ζήτημα του «Επιχειρείν»

Κεφάλαιο

- Ξέρεις πόσο κεφάλαιο θα χρειαστείς;
 - για το ξεκίνημα;
 - για την ολοκλήρωση της επένδυσής σου;
- Σιέφτηρες που και πως θα βρεις τα κεφάλαια που χρειάζεσαι; Έχεις κάποια δικά σου;
 - Στοχεύεις ή περιμένεις επιχορήγηση;
 - Δάνειο; Από πού; Έχεις διερευνήσει όρους και το πότε;
 - Άλλες πηγές χρηματοδότησης: (φίλοι, προγράμματα, προπωλήσεις)
 - Πότε;
 - Για πόσο διάστημα μπορεί ν' ανταπεξέλθει η Κοινσεπ οικονομικά χωρίς τακτικά έσοδα κατά το στάδιο ανάπτυξης της;

Το ζήτημα του «Επιχειρείν»

2. Πωλήσεις

- Έχεις υπολογίσει ποιότητα και ποσότητα των προϊόντων ή των υπηρεσιών που διαθέτεις;
- Πως έχεις υπολογίσει τις τιμές;
- Να εξασφαλίσεις ένα μισθό;
- Συγκρίνοντας με άλλες στην αγορά;
- Οι τιμές εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα της επιχείρησής σου και τη δική σου ανταμοιβή αλλά και των απασχολούμενων συνολικά;

Το ζήτημα του «Επιχειρείν»

2. Πωλήσεις

- Υπάρχουν άλλες υπηρεσίες ή προϊόντα παρεμφερή, στον τόπο που απευθύνεσαι;
- Διαθέτεις κάποια εξειδίκευση; Τι είναι «αυτό» που σε χαρακτηρίζει;
- Έχεις προσδιορίσει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ή αν διαθέτουν κάποιες συγκεκριμένες ιδιότητες;
- Έχεις αντιστοιχίσει τα αγαθά σου με τις προσμονές και τις απαιτήσεις των πελατών σου;
- Τις γνωρίζεις αυτές;

Το ζήτημα του «Επιχειρείν»

3. Προμήθειες

- Είναι σημαντικό ο υποψήφιος κοινωνικός επιχειρηματίας να έχει πλήρη γνώση, (μέσα από την έρευνα για τις προμήθειες που θα έχει ανάγκη σαν επιχείρηση), από πού και πώς θα προμηθευτεί τα αναγκαία, ώστε να συνδέσει την ιδέα του με τις πραγματικές δυνατότητες. Θα πρέπει να υπολογίσει το χρόνο απόκτησης, τη διάρκεια, τις τιμές και τους όρους προμήθειας αλλά και να συγκροτήσει πολιτικές, τρόπους και εναλλακτικές λύσεις προμήθειας, έχοντας βέβαια προσδιορίσει τα τυχόν προβλήματα.

Το ζήτημα του «Επιχειρείν»

4. Προώθηση – Διάθεση

Και εδώ η Κοινσεπ (η κάθε Κοινσεπ) πρέπει να καινοτομήσει και ν' ανακαλύψει «παράλληλες» αγορές και νέους δρόμους αξιοποιώντας:

- Δίκτυα (με άλλες Κοινσεπ, συλλόγους και σωματεία).
- Νέες τεχνολογίες (π.χ. Internet).
- Αλληλέγγυα Κινήματα.
- Φορείς, οργανώσεις, σωματεία κ.λ.π.
- Την απ' ευθείας επικοινωνία με τους μελλοντικούς πελάτες είτε μέσα από διαπροσωπικές σχέσεις είτε με σχέσεις αλληλεγγύης και συνέργειας.

Το ζήτημα του «Επιχειρείν»

5. Τόπος και χώρος εγκατάστασης

Πως θα επιλέξεις τον τόπο και τον χώρο;

- Έχεις το δικό σου διαθέσιμο χώρο;
- Δεν έχει σημασία ο τόπος και ο χώρος, άρα δεν σε απασχολεί;
- Πρέπει να είναι σε κεντρικό σημείο, σε αστικό χώρο, σε υπαίθριο χώρο, να εξυπηρετεί συγκοινωνιακά, να έχει δυνατότητες αξιοποίησης κάθε τεχνολογίας;
- Πόσα τετραγωνικά χρειάζονται, αν θα πρέπει να είναι ισόγειο, αν χρειάζεται βοηθητικούς χώρους, ειδικές διαρρυθμίσεις.

Το ζήτημα του «Επιχειρείν»

6. Κόστος επένδυσης

- Η γνώση του τι χρειάζεται για τη δημιουργία μιας Κοινσεπ και πόσο πάνω-κάτω θα ανέλθει το κόστος της επένδυσης (ο ακριβής προσδιορισμός θα επιτευχθεί με την επιπόνηση του επιχειρηματικού σχεδίου) είναι χρήσιμο αφ' ενός για να μην «πέσουμε από τα σύννεφα» και αφ' ετέρου για να έχουμε μια ουσιαστική συμμετοχή ως εταίροι κατά την επιπόνηση του επιχειρηματικού σχεδίου (με την υποστήριξη βέβαια κάποιου ειδικού).

Το ζήτημα του «Επιχειρείν»

6. Κόστος επένδυσης. Αυτό αφορά:

- ✓ Τα μηχανήματα και τα εργαλεία.
- ✓ Τα ράφια, τα γραφεία, οι καρέιλες.
- ✓ Τα οχήματα, τα καρότσια κ.λ.π.
- ✓ Οι μηχανές γραφείου.
- ✓ Τα έπιπλα γραφείου.
- ✓ Ο ηλεκτρισμός – οι υδραυλικές εγκαταστάσεις.
- ✓ Τα τηλέφωνα, fax και η σύνδεση με τον ΟΤΕ, φωτοτυπικό κ.λ.π.

Το ζήτημα του «Επιχειρείν»

7. Λειτουργικές δαπάνες. Με την ίδια λογική θα πρέπει να προσδιοριστούν και οι δαπάνες λειτουργίας.

- ✓ Μισθοί- ημερομίσθια
- ✓ Τα ενοίκια
- ✓ Οι πρώτες ύλες
- ✓ Το τηλέφωνο, το ηλεκτρικό
- ✓ Internet, ιστοσελίδα
- ✓ Τα μεταφορικά και έξοδα κίνησης
- ✓ Η διαφήμιση
- ✓ Οι τόκοι δανείων
- ✓ Οι αμοιβές δικηγόρων και άλλων εξωτερικών συνεργατών

Αυτοαξιολόγηση

- Ένα κομβικό σημείο για να πάρει κανείς την απόφαση να ιδρύσει μια Κοιν.Σ.Επ. είναι να προχωρήσει ο «εν δυνάμει» Κοινωνικός Επιχειρηματίας σε μια ειλικρινή αξιολόγηση, αυτοαξιολόγηση, αναμέτρηση με τον εαυτό του. Αυτή η διαδικασία αξιολόγησης κρίνεται απαραίτητη για το καινούριο που καλείται ν' αντιμετωπίσει (για πολλούς «άγνωστο»).

Αυτοαξιολόγηση

Πρέπει ν' αναρωτηθεί και να «ξαναγνωριστεί» με τον ίδιο του τον εαυτό, μπροστά στο «νέο» που θέλει να ξεκινήσει.

➤ Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά του;

α.

- Είσαι ενεργητικός;
- Επίμονος;
- Υπομονετικός;
- Εργατικός;
- Αποφασιστικός;
- Συνεργάσιμος;
- Υπεύθυνος;

Αυτοαξιολόγηση

β.

- Αναλαμβάνεις κινδύνους;
- Είσαι οραματιστής ή περισσότερο ορθολογιστής και πραγματιστής;
- Έχεις οργανωτικές ικανότητες;
- Έχεις επικοινωνιακές ικανότητες;
- Σου αρέσει (προτιμάς) την ομαδική δουλειά ή αντίθετα προτιμάς την ατομική παρέμβαση;
- Έχεις κάποια ιδιαίτερα προσόντα, όπως να ξέρεις να διαπραγματεύεσαι και να πείθεις.
- Έχεις καλό λόγο ή και καλή γραφή.

Αυτοαξιολόγηση

2. Ποιο είναι το γνωστικό επίπεδο:

- ✓ Σε θέματα λογιστικής.
- ✓ Φορολογικά.
- ✓ Marketing.
- ✓ Κοστολόγησης.
- ✓ Πωλήσεων.
- ✓ Τιμολόγησης.
- ✓ Δημοσίων σχέσεων κ.λ.π.

Αυτοαξιολόγηση

3. Πίστη

- ✓ Πιστεύεις ότι είναι ισχυροί οι λόγοι για τους οποίους θέλεις να κάνεις Κοινωνική Επιχείρηση;
- ✓ Πιστεύεις το ίδιο για τους εταίρους, συνεργάτες σου;
- ✓ Υπάρχει ανοχή /υποστήριξη
 - από την οικογένεια
 - από τον στενό περίγυρο
 - από την κοινωνία
- ✓ Την έχεις συζητήσει την ιδέα σου; Την πρόθεσή σου;

Αυτοαξιολόγηση

- Εδώ οφείλουμε να σημειώσουμε ότι η ισχυρή αυτοπεποίθηση είναι αναγκαίος παράγοντας για την δημιουργία, την ίδρυση της κοινωνικής επιχείρησης, όμως ίσως να αποδειχθεί επικίνδυνος παράγοντας για τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητά της.

Αυτοαξιολόγηση

4. Προηγούμενη εμπειρία

- Πρέπει να αξιολογηθεί η μέχρι τώρα εμπειρία, όχι μόνο στο επαγγελματικό πεδίο αλλά και σε αυτά της κοινωνικής ή συλλογικής δραστηριότητας, στον επιχειρηματικό τομέα ή αν έχει διαδραματίσει κάποιο υποστηρικτικό ρόλο.

Αυτοαξιολόγηση

5. Διασυνδέσεις – Δικτυώσεις

- Όπως αναφέρθηκε στα προηγούμενα κεφάλαια, μία Κοινσεπ πρέπει να αξιοποιήσει Δίκτυα και διασυνδέσεις. Ο κάθε εταίρος πρέπει να αναρωτηθεί εάν έχει και ποιές εμπειρίες (μικρές ή μεγάλες) σε αυτό τον τομέα για να έχει τη δυνατότητα να αξιοποιήσει αυτό το στοιχείο. Εάν δηλαδή γνωρίζει ή είχε συνεργασίες και επαφές με επιχειρήσεις, συλλόγους ή φορείς.
- Ποια είναι η σχέση του με την τοπική κοινωνία. Εάν γνωρίζει πιθανούς συνανθρώπους που θα είχαν τη δυνατότητα να τον βοηθήσουν στο εγχείρημα.
- Εάν γνωρίζει δίκτυα ή συμμετέχει σε κάποια από αυτά ανεξάρτητα από το είδος της δραστηριότητας που σιοπεύει να αξιοποιήσει επιχειρηματικά.

Συμπεράσματα

- Αφού εξετάσαμε το κομμάτι της επιχειρηματικότητας και της αυτοαξιολόγησης, θα πρέπει να απαντηθούν και οι παρακάτω δύο κατηγορίες ερωτημάτων. Τα σημεία αυτά θα πρέπει να συζητηθούν διεξοδικά, **ομαδικά από το σύνολο των εταίρων** για να γίνει αφ' ενός μια κοινή προσέγγιση και αφ' ετέρου για να μοιραστούν ρόλοι, να γίνει (επιμερισμός) καταμερισμός ευθυνών.

Συμπεράσματα

1. Τελικά, τί περιμένεις από την επιχειρηματική σου δραστηριότητα;
 - ✓ Εργασία, εισόδημα, σιγουριά, συνθήκες εργασίας, κύρος, επιβεβαίωση, τη χαρά της δημιουργικότητας, την ικανοποίηση της συνεργασίας, της ομαδικής δουλειάς, της συμμετοχής, της ικανοποίησης, της αλληλεγγύης, τη συμμετοχή σου στην προσπάθεια ανασυγκρότησης του τόπου;
 - ✓ Ίσως να είναι λίγο απ' όλα. Προσπαθήστε να ιεραρχήσετε. Για να γίνει δυνατή η ιεράρχηση ας γίνει η αξιολόγηση και ανάποδα. Τι από τα παραπάνω (και άλλα πολλά θα μπορέσει κάποιος να θέσει) δεν θα σε πείραζε αν δεν υπήρχε.

Συμπεράσματα

2. Να γίνει προσπάθεια εκτίμησης των πιθανοτήτων της επιτυχίας του εγχειρήματος.
 - ✓ Πριν το τέλος του προβληματισμού πρέπει σαν ομάδα ν' αποσαφηνιστεί και να απαντηθεί αν είναι εύκολο αυτό που επιχειρείται, αν τρομάζει, φοβίζει και τι είναι αυτό που φοβίζει, τι σιέψεις και προτάσεις υπάρχουν (αν υπάρχουν) για το ζεπέραςμα. Τι είναι αυτό που προβληματίζει περισσότερο, π.χ. το επιχειρηματικό ρίσκο, η εξεύρεση των πελατών, η έλλειψη διοικητικής εμπειρίας, η εξεύρεση κεφαλαίου, ο ίδιος σου ο εαυτός (αδυναμία ανταπόκρισης), η ισορροπία της οικογενειακής σου ζωής, η καθημερινότητά σου;

Συμπεράσματα

- ✓ Αν χρειάζεται δηλαδή να αλλάξει ο τρόπος σκέψης, η στάση ζωής, η αντίληψη και αν υπάρχει η διάθεση αλλαγής.
- ✓ Είναι σαφές ότι αυτά θα ορίσουν το μέγεθος της καινοτομίας και της εξειδίκευσης και των επιζητούμενων παρεμβάσεων υποστήριξης. Θα μπορούσαμε εδώ να αναφέρουμε ενδεικτικά ότι θα πρέπει να προσδιοριστούν οι ανάγκες της εκπαίδευσης και επιμόρφωσης (πως, από ποιόν, πότε, κ.λ.π.) οι ανάγκες σε συμβουλευτική και υποστήριξη από μηχανισμούς, φορείς και ειδικούς.

Επίλογος

- Θέλουμε να πιστεύουμε ότι μέσα από τη διαδρομή που έκανε ο κάθε ενδιαφερόμενος μελετώντας αυτό το κείμενο, να έγινε αντιληπτή η σπουδαιότητα αλλά και η αναγκαιότητα της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης.
- Θέλουμε να πιστεύουμε ότι: α) ανεξάρτητα από την απόφαση που ο κάθε ενδιαφερόμενος θα λάβει, θετική ή αρνητική για τη δημιουργία Κοιν.Σ.Επ., αυτή θα είναι συνειδητή και υπεύθυνη, και β) ότι θα είναι ένα βοήθημα για όποιους θα συμμετέχουν με διάφορους τρόπους (Αυτοδιοίκηση, Συμβουλευτικά, Εμπειρογνώμονας, Συνεργάτης, εθελοντικά) σ' αυτό το σύνθετο εγχείρημα της δημιουργίας μιας Κοιν.Σ.Επ.
- Αντιρρήσεις δεκτές, κριτική καλοδεχούμενη.